

19. 3. 2001

ID: 3151

Vrácení doličné věci

Samotným rozhodnutím o vrácení doličné věci se neřeší otázka vlastnického práva k věci a v rozhodnutí o vydání, popř. vrácení doličné věci také nelze stanovit, jak má být poté s věcí naloženo.

Samotným rozhodnutím o vrácení doličné věci se neřeší otázka vlastnického práva k věci a v rozhodnutí o vydání, popř. vrácení doličné věci také nelze stanovit, jak má být poté s věcí naloženo. Jsou-li ve věci pochybnosti a zjištěné skutečnosti nepostačují ani ke spolehlivému závěru o případném vlastnickém právu k doličné věci, je na místě využít zákonné alternativy, zakotvené v ustanovení § 80 odst. 1 věta třetí tr. řádu a při přetrvávajících pochybnostech uložit věc, která je předmětem sporu, do úschovy s upozorněním osob, které si na ni činí nárok, aby tento nárok uplatnily v řízení ve věcech občanskoprávních.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 21.2.2001, sp.zn. 7 Tz 23/2001)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci stížnosti pro porušení zákona, podanou ministrem spravedlnosti České republiky v neprospěch obviněného M. K., proti usnesení vyšetřovatele Policie ČR, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9 ze dne 14. 9. 2000, ČVS: OV9-779/2000, a podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. řádu za podmínek uvedených v § 272 tr. řádu rozhodl tak, že pravomocným usnesením vyšetřovatele Policie České republiky, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9 ze dne 14. 9. 2000, ČVS: OV9-779/2000, byl porušen zákon v ustanovení § 80 odst. 1 tr. řádu ve prospěch obviněného M. K. Nejvyšší soud České republiky toto usnesení zrušil, současně zrušil všechna další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu a vyšetřovateli Policie České republiky, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9 přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Dne 31. 5. 2000 bylo M. K. (správně: M. K.) doručeno písemné sdělení obvinění z trestného činu podílnictví podle § 252 tr. zák., kterého se měl podle vyšetřovatele Policie ČR, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9 dopustit tím, že od přesně nezjištěné doby do 12. 1. 2000 užíval osobní motorové vozidlo tov. zn. Ford Transit, které získal dosud nezjištěným způsobem, přičemž bylo zjištěno, že se jedná o vozidlo tov. značky Ford Transit, které bylo odcizeno dne 14. 11. 1999 v N. ke škodě M. K.

Pravomocným usnesením vyšetřovatelky Policie ČR, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9 ze 14. 9. 2000, ČVS: OV9-779/2000-106 bylo trestní stíhání obviněného M. K. podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu zastaveno s tím, že v průběhu vyšetřování se nepodařilo prokázat, že vozidlo Ford Transit 100 2.0 je totožné s vozidlem Ford Transit 100 2.5, ani to, že prvně uvedený Ford Transit byl získán trestným činem.

Dalším usnesením vyšetřovatelky Policie ČR, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9 z téhož dne, t. j. ze dne 14. 9. 2000, ČVS: OV9-779/2000-105, byl se shodným odůvodněním osobní automobil Ford Transit 100 2.0 podle § 80 odst. 1 tr. řádu M. K. vrácen. Toto usnesení nabylo dne 26. 9. 2000 právní moci, byť na vyhotovení rozhodnutí je chybně uvedena právní moc dnem 8. 11. 2000. Stížnost poškozeného M. K., podanou proti usnesení o vrácení věci, státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 9 usnesením ze dne 8. 11. 2000, sp. zn. 1 Zt 1740/2000, podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. řádu zamítla jako podanou opožděně.

Proti pravomocnému usnesení vyšetřovatelky Policie ČR, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9 ze dne 14. 9. 2000, ČVS: OV9-779/2000-105, podal ministr spravedlnosti dne 19. 1. 2001 u Nejvyššího soudu České republiky v neprospěch obviněného M. K. stížnost pro porušení zákona, neboť tímto rozhodnutím byl podle jeho názoru porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 6 a § 80 odst. 1 tr. řádu ve prospěch obviněného.

V písemném odůvodnění podané stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti především zdůraznil, že v posuzované trestní věci vznikly pochybnosti o tom, komu věc - osobní automobil tov. zn. Ford Transit 100 2.0, vlastně patří, proto měl být uložen do úschovy a poškozený M. K., který si na věc činí nárok, měl být upozorněn, aby tento nárok uplatnil v řízení ve věcech občanskoprávních.

Smyslem a účelem ustanovení § 80 odst. 1 tr. řádu je podle názoru ministra spravedlnosti zabránit tomu, aby s věcí bylo disponováno dříve, než bude právo na ni objasněno. Doposud získané poznatky v této trestní věci jsou podle ministra spravedlnosti rozporné a jednoznačný závěr na jejich podkladě nebylo možno učinit.

Ministr spravedlnosti ČR proto navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky z podnětu podané stížnosti podle § 268 odst. 2 tr. řádu porušení zákona v navrhované podobě vyslovil, aby podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadené rozhodnutí zrušil, a dále aby Nejvyšší soud postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu a přikázal vyšetřovateli Policie ČR, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud České republiky z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. řádu správnost výroku napadeného usnesení a zabýval se rovněž správností postupu řízení, které jeho vydání předcházelo.

Shledal přitom, že stížnost pro porušení zákona, podaná v neprospěch obviněného M. K. ministrem spravedlnosti České republiky, je důvodná, neboť napadeným usnesením k porušení zákona ve směru ministrem spravedlnosti vytýkaném skutečně došlo a zákon byl takto porušen ve prospěch obviněného.

Pokud jde o procesní postup podle § 80 odst. 1 tr. řádu a vrácení zajištěného osobního automobilu tov. zn. Ford Transit 100 2.0 M. K., kterým byl tento automobil dobrovolně vydán orgánům Policie ČR, právem stěžovatel připomenul zákonnou dikci. Ustanovení § 80 odst. 1 tr. řádu je založeno v prvé řadě na tom, že není-li věci, která byla podle § 78 tr. řádu vydána nebo podle § 79 tr. řádu

odňata, k dalšímu řízení už třeba a nepřichází-li v úvahu její propadnutí nebo zabrání, vrátí se tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata. V daném případě nebylo pochyb o tom, že osobního automobilu odňatého M. K. už není pro účely trestního řízení vedeného proti tomuto původně obviněnému nadále třeba, neboť trestní stíhání obviněného M. K. bylo v mezidobí pravomocně zastaveno. Současně nebylo pochyb ani o tom, že nepřicházelo, resp. nebude v dalším řízení přicházet v úvahu ani propadnutí tohoto osobního automobilu podle § 55 tr. zák., ani jeho zabrání podle § 73 tr. zákona.

Nepříliš jasné okolnosti, za kterých se dostal tento automobil do držení M. K., ovšem v konkrétním finálním stadiu trestního řízení, kdy bylo namísto o vydané věci rozhodnout, nesvědčily pro odůvodněnost a zákonnost procesního postupu podle § 80 odst. 1 věta první tr. řádu a tudíž pro vrácení uvedeného vozidla právě M. K.

Pro úplnost přitom třeba v této souvislosti podotknout, že usnesením orgánu Policie ČR, Obvodního oddělení v Nymburce ze dne 1. 3. 2000, č. j.: ORNB 462/NB-TČ-1999 byl předmětný osobní automobil postupem podle § 80 odst. 1 tr. řádu naopak vrácen poškozenému M. K., toto usnesení však bylo ke stížnosti M. K. usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Nymburce ze dne 21. 6. 2000, sp. zn. 2 Zt 1444/99, podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu zrušeno a policejnímu orgánu bylo uloženo, aby o věci znovu jednal. A stejně rozhodl vyšetřovatel Policie ČR, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9 svým usnesením ze dne 20. 6. 2000, ČVS: OV9-779/2000.

Zde tudíž nastoupila druhá eventualita, předpokládaná ustanovením § 80 odst. 1 věta druhá tr. řádu, podle které platí, že pokud na vydanou nebo odňatou věc uplatňuje právo osoba jiná, než ten, kdo ji vydal nebo komu byla odňata, vrátí se tomu, o jehož právu na věc není pochyb.

Samotným rozhodnutím o vrácení doličné věci se přitom neřeší otázka vlastnického práva k věci (srov. č. [2/1970](#) Sb. rozh. trest.) a v rozhodnutí o vydání, popř. vrácení doličné věci také nelze stanovit, jak má být poté s věcí naloženo (viz č. [58/1990](#) Sb. rozh. trest.). Zákon výslovně ukládá v ustanovení § 46 tr. řádu orgánům činným v trestním řízení povinnost poskytnout poškozenému plnou možnost k uplatnění jeho práv a nároků, přičemž právem jiné osoby na věc ve smyslu cit. ustanovení § 80 odst. 1 věta druhá tr. řádu může být zejména právo vlastnické, zakotvené ustanovením § 123 a násl. občanského zákoníku, také však kupř. právo zástavní podle § 151a a násl. obč. zák. nebo právo půjčitele či vypůjčitele podle § 657 a § 659 obč. zákoníku.

Dosavadní stav vyšetřování ovšem nepostačoval ke spolehlivému závěru ani o případném vlastnickém právu k předmětnému osobnímu automobilu na straně poškozeného M. K.

Za tohoto stavu věci bylo skutečně na místě využít třetí zákonné alternativy, zakotvené v ustanovení § 80 odst. 1 věta třetí tr. řádu a při přetrvávajících pochybnostech uložit osobní automobil, který je předmětem sporu, do úschovy s upozorněním osob, které si na něj činí nárok, aby tento nárok uplatnily v řízení ve věcech občanskoprávních.

Pokud tak vyšetřovatel Policie ČR neučinil, aplikoval ustanovení § 80 odst. 1 tr. řádu nedůsledně a porušil tak ve prospěch obviněného M. K. zákon.

Nejvyšší soud České republiky proto vyslovil porušení zákona ve prospěch obviněného M. K. v ustanovení § 81 odst. 1 tr. řádu, mimořádným opravným prostředkem napadené usnesení zrušil, současně zrušil všechna případně obsahově navazující rozhodnutí, která takto pozbyla svého zákonného podkladu (včetně usnesení státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 9 ze dne 8. 11. 2000, sp. zn. 1 Zt 1740/2000), a vyšetřovateli Policie ČR, Obvodního úřadu vyšetřování pro Prahu 9 přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

V dalším řízení bude vyšetřovatel povinen především zjistit aktuální stav věci zejména s ohledem na současného faktického držitele předmětného vozidla a v neposlední řadě s přihlédnutím ke stavu, event. výsledku soudních řízení, která popřípadě k otázce určení vlastnického práva k tomuto osobnímu automobilu probíhají či již proběhla.

Teprve na podkladě těchto zjištění, podle potřeby doplněných dalšími aktuálními důkazy, bude moci vyšetřovatel plně zákonně ve věci rozhodnout.

Pouze pro úplnost Nejvyšší soud připomíná, že stížnost pro porušení zákona byla podána výhradně v neprospěch obviněného M. K. a Nejvyšší soud České republiky takto také při dodržení podmínek uvedených v ustanovení § 272 tr. řádu porušení zákona vyslovil. V dalším řízení nebude proto žádný z orgánů v tomto trestním řízení činných ve vztahu k napadenému usnesení ve smyslu § 273 tr. řádu vázán zákazem reformace in peius, a v novém řízení tak může dojít i ke změně rozhodnutí ohledně dalšího osudu sporného automobilu v neprospěch původně obviněného M. K.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvrzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochranné opatření](#)